

Asia: VN/25697/2023

VM; Lausuntopyyntö Suomi.fi-palvelujen strategisista tavoitteista

Lausunnonantajan lausunto/kysymykset

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen nykytilanteen vahvuuksien ja haasteiden kiteytyksestä (dia 3-4)

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen nykytilanteen vahvuuksien ja haasteiden kiteytyksestä (dia 3-4)

Vahvuudet

Suomi.fi -palvelut toimivat julkisen hallinnon tukipalveluina ja niihin on pääsääntöisesti käyttövelvoite. Hyvinvointialueille Suomi.fi-palvelut näyttävät kuitenkin vielä verrattain hajanaisilta ja hyödyt niiden käyttämisestä ovat epäselviä. Esimerkiksi käyttötapaukset ja tavat joilla suomi.fi -palveluita voitaisiin hyödyntää ovat epäselviä. Millaisia käyttötapauksia Suomi.fi-palveluista on olemassa?

On hyvä, että strategiassa tunnistetaan Suomi.fi-palveluiden toiminnan luotettavuus ja kriittisyys. Palveluiden luotettavuus ja häiriötön palvelutoiminta on hyvinvointialueiden näkökulmasta ehdottoman tärkeää. Esimerkiksi Suomi.fi-tunnistuspalveluiden häiriöt vaikuttavat hyvinvointialueella välittömästi potilasturvallisuuteen, mikäli ammattilaiset eivät pääse tunnistautumaan tarvitsemiinsa palveluihin.

Hyvinvointialueiden näkökulmasta käyttömäärät eivät ole vielä kovinkaan suuria ja niistä saatavat hyödyt eivät toteudu täysimääräisesti. Potentiaalini saavuttamiseksi tarvitaan suurempia panostuksia Suomi.fi-palveluiden käyttöönottoihin hyvinvointialueilla. Tämä tarkoittaa myös DVV:ltä enemmän käyttöönoton tukea hyvinvointialueille.

Mahdollista laajentumista alustapalvelutoiminnoista keskitettyihin asiantuntijapalveluihin on harkittava tarkkaan. Tässä yhteydessä tulee tunnistaa sekä jo olemassa olevien palvelukeskusten toiminta ja osaaminen, että yksityisen markkinan rooli, eikä päällekkäistä tekemistä tule edistää. Keskitetty asiantuntijapalvelu ei välttämättä ole myöskään kustannustehokkain ratkaisu.

Haasteet

Kansallisia palveluja kehitettäessä ilmenee aina hitautta. Tämän vuoksi on äärimmäisen tärkeää, että organisaatiot voivat kehittää palveluita myös itse, jos siihen on olennaiset perusteet. Näin pystytään paremmin ja nopeammin vastaamaan muuttuviin tarpeisiin. Sillä, onko palvelu kansallinen vai itsekehitetty, ei ole merkitystä, kunhan kustannustehokkuudesta huolehditaan ja kansalaisille tuotettu palvelutoiminta voidaan turvata. Tärkeintä on, että palvelut ovat yhteentoimivia ja että palvelut näyttäytyvät kansalaisille saumattomina palveluketjuina.

Tiedon liikkuvuuteen on ehdottomasti panostettava. Hyvinvointialueiden näkökulmasta tieto tulee saada liikkumaan sosiaalihuollon rekisterin ja terveydenhuollon rekisterin välillä, mutta myös muiden toimialojen välillä. Esimerkiksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyö on lakisääteisesti sekä kunnan että hyvinvointialueen tehtävä. Tieto pitää saada liikkumaan eri palveluissa kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Myös TE24 uudistus tuo haasteita tiedon liikkumiselle: hyvinvointialueet tuottavat TE-palveluiden asiakkaille sosiaali- ja terveysterveystoimintat. Asiakkaan tilannetta täytyy pystyä katsomaan kokonaisuutena: millaisilla sosiaali- ja terveysterveystoimintat tuetaan TE-palvelujen asiakasta ja edistetään työllistymistä.

<https://www.hyvil.fi/kela-verohallinto-kuntaliitto-elaketurvakeskus-hyvinvointialueyhtio-hyvil-oy-ja-tilastokeskus-hallitusohjelman-tartuttava-tiedon-liikkuvuuden-ongelmiin/>

Käyttäjän määrittely: tarkoitetaanko dioissa 3 - 4 käyttäjänä kansalaista vai ammattilaista?

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen toimintaympäristön muutostekijöiden koonnista (dia 5)

-

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen strategisten tavoitteiden osuvuudesta kokonaisuutena (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 1. Suomi.fi tunnistetaan osaksi yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria. (dia 6)

Hyvinvointialueiden näkökulmasta Suomi.fi on jo osa kriittistä infrastruktuuria. Sote-varmennekortteja on Suomessa käytössä melkein 300 000. Jos sote-ammattilainen ei pääse varmennekortilla tunnistautumaan, heijastuu se välittömästi asiakkaalle tuotettaviin palveluihin ja aiheuttaa jopa asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantumisen.

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 2. Suomi.fi edistää toimialariippumattomasti tehokkuutta julkisessa palvelutuotannossa. (dia 6)

Suomi.fi:n hyödyntäminen osana organisaation omia sähköisiä palveluita on tavoitteena hyvä. Myös lainsäädäntö velvoittaa hyödyntämään Suomi.fi ratkaisuja. Tietyissä tilanteissa voi kuitenkin syntyä tarve kehittää myös rinnakkainen ratkaisu Suomi.fi -palveluille. Hyvinvointialueille sote-palvelutoiminnan turvaaminen ja häiriöttömän toiminnan varmistaminen voivat olla syitä rinnakkaisen ratkaisun kehittämiseksi. Tärkeintä on, että kansalliset ja organisaatioiden omat ratkaisut ovat yhteentoimivia. Suomi.fi-palveluita tulee hyödyntää aina ensisijaisena ratkaisuna ja tarve rinnakkaisen ratkaisun kehittämiseksi on arvioitava perinpohjaisesti.

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 3. Suomi.fi edistää julkisen hallinnon yhteentoimivuutta Suomessa ja Euroopassa. (dia 6)

Tavoite on hyvä.

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 4. Suomi.fi tukee kansalaisten ja yritysten sujuvaa asiointia. (dia 6)

Suomi.fi tukee kansalaisten ja yritysten --> organisaatioiden sujuvaa asiointia. Käsitteellä organisaatio saadaan kehittämistoimintaan mukaan sekä yritykset, että kunnat ja hyvinvointialueet.

Ehdotuksia ja tarpeita strategian pohjalta laadittavaan toimintasuunnitelmaan kirjattavista toimista.

Tiedon liikkuvuuden ja yhteentoimivuuden edistäminen ovat avainasemassa. Tarvitaan myös selkeät toimenpiteet, kuinka Suomi.fi-palvelut jalkautetaan ja otetaan käyttöön hyvinvointialueilla.

Orava Marjo
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy